

**RAPPORT
ONDERZOEK IN HET KADER VAN
HET VIERJAARLIJKS BEZOEK
OP BASISCHOOL DE SPRINGPLANK**

School : Basisschool De Springplank
Plaats : Eindhoven
BRIN-nummer : 18OF
Onderzoeksnummer : 113228

Datum schoolbezoek : 18 en 19 mei 2009
Datum vaststelling rapport : 9 juli 2009

INHOUDSOPGAVE

1 ONDERZOEK	5
2 BEVINDINGEN	7
3 CONCLUSIE	11
BIJLAGE	13

1 ONDERZOEK

Op 18 en 19 mei 2009 heeft de inspectie Basisschool De Springplank bezocht in het kader van het vierjaarlijks bezoek. Tijdens dit onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs beoordeeld aan de hand van een aantal indicatoren. In het kader van haar verplichting om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken, beoordeelt de inspectie scholen met een beperkte, vaste set van indicatoren, waarmee zij conform de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben in ieder geval betrekking op de kwaliteitszorg, de zorg en begeleiding, de resultaten, de ontwikkeling van leerlingen en enkele aspecten betreffende de naleving van de wet- en regelgeving, waaronder de onderwijstijd.

De bevindingen uit dit onderzoek worden gebruikt bij de eerstvolgende risicoanalyse. Deze analyse gaat vooraf aan de beslissing of het toezichtarrangement van de school eventueel aangepast dient te worden.

Themaonderzoek Schrijven

De inspectie heeft op een aantal basisscholen naast het vierjaarlijkse onderzoek ook een thematisch onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het onderwijs in schrijven van teksten (stellen).

Het beleid van de overheid is er op dit moment op gericht om het niveau van de basisvaardigheden taal en rekenen te verbeteren. In dat kader voert de inspectie op scholen onderzoek uit naar (aspecten van) het onderwijs in deze basisvaardigheden. In 2009 is dit onderzoek voor taal gericht op de kwaliteit van het onderwijs in het schrijven van teksten.

Basisschool De Springplank maakt deel uit van de landelijke steekproef van scholen voor dit onderzoek.

Tijdens het themaonderzoek heeft de inspectie op de school het vakgebied schrijven van teksten onderzocht. Hiervoor heeft de inspectie gebruik gemaakt van een waarderingskader met indicatoren en criteria. Het doel is om op landelijk niveau een beeld te geven van de kwaliteit van het onderwijs in het schrijven van teksten. De bevindingen van het onderzoek op de school worden daarom in dit rapport alleen op hoofdlijnen weergegeven.

In hoofdstuk 2 van dit rapport vermeldt de inspectie in algemene zin de sterke en minder sterke kanten van het onderwijs op basisschool De Springplank. Bij de aangeduide verbeterpunten is tevens een onderbouwing van deze constatering opgenomen. Dit hoofdstuk beschrijft tevens kort de belangrijkste bevindingen van het themaonderzoek schrijven.

In hoofdstuk 3 volgt de conclusie over het vierjaarlijksonderzoek.

Onderzoeksmethode vierjaarlijks bezoek

Deze rapportage is gebaseerd op:

- De indicatoren uit het bestaande waarderingskader primair onderwijs van de inspectie.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
  - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
  - gesprekken met de directie en de intern begeleider(s)/zorgcoördinator(en) zijn gevoerd.

Onderzoeksmethode themaonderzoek schrijven

Het themaonderzoek schrijven bestond uit de volgende activiteiten

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
  - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen schrijven. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 5 tot en met 8;
  - schooldocumenten zijn bestudeerd;
  - gesprekken met de directie, de leraren en leerlingen zijn gevoerd.

2 BEVINDINGEN

2.1 Vierjaarlijks bezoek

In de bijlage van dit rapport treft u een overzicht van de bij dit onderzoek betrokken indicatoren aan, en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool De Springplank de kwaliteit van het onderwijs voor bijna alle onderzochte indicatoren op orde is. Het onderzoek heeft betrekking op de norm- en kernindicatoren van de kwaliteitszorg (kwaliteitsaspect 1), de zorg en begeleiding (kwaliteitsaspect 10 en 11) en de leerresultaten (kwaliteitsaspect 12 en 13).

Toelichting gerealiseerde kwaliteit

De kwaliteitszorg (kwaliteitsaspect 1)

De kwaliteitszorg is over de gehele linie van voldoende niveau. Daarbij kenmerkt de aanpak van de directie zich vooral door een cyclische en pragmatische aanpak, zowel wat betreft het monitoren van de kwaliteit, als wat betreft het versterken van de schoolontwikkeling. De opbouw van het systeem van de kwaliteitszorg en het verantwoorden op papier heeft wat minder accent, dan de feitelijke kwaliteitsverbetering van het onderwijs en leren in de praktijk. De directie dient dan ook meer aandacht te besteden aan haar schriftelijke verantwoording.

De school kenmerkt zich door veel instroom van leerlingen van buiten de wijk, met daarbinnen een groep meertalige leerlingen van hooggeschoolde Oost-Europeanen. Daarbij maakt de school er werk van om zich te profileren met haar opgebouwde expertise over onder meer de brede ontwikkeling van leerlingen en zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Zij prioriteert daarom terecht -ook voor de komende jaren- in haar verbetertraject de vormgeving van het onderwijs aan het jonge kind, de doorgaande lijn in het aanbod en de tweede taalverwerving.

Binnen de kwaliteitszorg heeft de school de afgelopen jaren vooral een slag geslagen door het planmatig werken aan de hand van een meerjarenplan en jaarplannen te verbeteren. Ook de evaluatie van deze plannen komt aardig uit de verf. Positief is tevens dat de school gestart is met een analyse van de samenstelling van de leerlingenpopulatie, het werken met trendanalyses en gebruik maakt van een objectief instrumentarium om de kwaliteit van onderwijs en leren in een cyclus van 4 jaar door te lichten. Tevens is de school gestart met klassenbezoeken ten einde de gerealiseerde kwaliteit te borgen. Wel is het zo dat een verdere en meer intensieve versterking van deze indicatoren nodig is. Bij de verbeterpunten komt de inspectie hierop terug.

De zorg en begeleiding (kwaliteitsaspect 10 en 11)

De zorg en begeleiding is over de gehele linie van voldoende niveau. Dit kwaliteitsaspect heeft dan ook vanuit de visie van de school een hoge prioriteit.

De school beschikt over een goed zorgplan, waarin procedures en afspraken zijn opgenomen die elke leraar toepast. Ook is er een gerichte coaching en aansturing van de leraren door de beide interne begeleiders na de signalering van risicoleerlingen. Het is een gebruikelijk ritme in de aanpak om na de signalering, gevoed door leerlingbesprekingen een diagnose op te stellen en aan het werk te gaan met een handelingsplan of plan van aanpak. Daarnaast is het zo dat bij elke leraar gebruikelijk de effecten hiervan te meten. Wat tevens positief is dat de school veel werk maakt van de preventieve zorg. De zorgniveaus 1 en 2 zijn geheel geprotocolleerd, waarbij voor iedere leraar inzichtelijk is, hoe het onderwijs beter afgestemd kan worden op de hulpvraag van de leerlingen. Een verdere uitwerking van de andere zorgniveaus volgt. Toch vraagt de aanpak van de zorg en begeleiding een verdere ontwikkeling in het bijzonder wat betreft een instrument om de sociaal-emotionele ontwikkeling te meten en op het gebied van de analyse. Verderop bij de verbeterpunten wordt dit nader toegelicht.

De resultaten van de leerlingen (kwaliteitsaspect 12.1 en 13.1)

De eindresultaten zijn gemiddeld van voldoende niveau. In zowel 2006 zijn de gemiddelde resultaten voldoende en in 2008 en 2009 goed. In de laatste twee jaar komen ze boven de bovengrens die de inspectie stelt aan de verwachte gewogen leerlingenscore van de Cito Eindtoets. In die zin is er sprake van een stijgende lijn.

De gemiddelde tussenresultaten zijn eveneens voldoende. Dat geldt zowel voor de resultaten van technisch en begrijpend lezen als die van rekenen en wiskunde.

Verbeterpunten

Naast deze positief beoordeelde aspecten, vraagt de inspectie aandacht voor enkele onderdelen waarvan de kwaliteit verbetering behoeft. Het betreft één onderdeel van de resultaten.

Daarnaast vraagt de inspectie aandacht voor enkele onderdelen van als voldoende beoordeelde indicatoren van de kwaliteitszorg en de zorg en begeleiding.

De resultaten van de leerlingen (kwaliteitsaspect 12.1 en 13.1)

De inspectie merkt op dat de school nog niet voldoende in staat is om te laten zien in hoeverre leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zich naar verwachting ontwikkelen. De school is echter goed op weg zich hier de komende tijd verder in te ontwikkelen door uit te gaan van de capaciteiten van de leerling en zijn didactische leeftijd en deze op elkaar te betrekken. Bij enkele leerlingen heeft de school al eerste aanzetten gemaakt door met een ontwikkelingsperspectief te gaan werken. Het een en ander dient echter verder geëxpliciteerd te worden in de plannen van aanpak voor zorgleerlingen met eigen leertrajecten (Igf-leerlingen, leerlingen die naar verwachting zullen uitstromen naar praktijkonderwijs of voortgezet onderwijs met leerwegondersteuning, leerlingen met een sbo-beschikking of indicatie voor speciaal onderwijs). Ook is men doordrongen van het feit dat het onderwijs daarbij plannend afgeleid dient te worden van deze ontwikkelperspectieven. Ten opzichte hiervan worden de vorderingen, die de leerling al dan niet maakt, geregeld afgezet. Dat daarbij de ouders intensief worden betrokken, staat buiten kijf.

Enkele aandachtspunten ter verdere verbetering

Kwaliteitszorg (kwaliteitsaspect 1)

De kwaliteit van de zelfevaluatie is -zoals gezegd- van voldoende niveau. Wel vraagt de inspectie aandacht voor enkele onderdelen. Allereerst is het nodig, dat de school intensiever gebruik maakt van trendanalyses en dwarsdoorsneden, als opmaat om de kwaliteit van het onderwijs in beeld te hebben. Het praktijkvoorbeeld over het effect van de reken-wiskundemethode op de leerresultaten van de afgelopen jaren is daarbij een goed exemplaar, dat verder verbreed dient te worden naar andere vakvormingsgebieden. Dat geldt evenzo voor het gebruik van kwaliteitskaarten. De keus voor dit objectieve instrumentarium heeft de school al enkele jaren terug gemaakt. Vooralsnog blijft de zelfevaluatie echter beperkt tot 'zorg en begeleiding' en voor dit jaar 'didactisch handelen'. Bovendien is het nodig dat de directie de klassenbezoeken intensiveert om enerzijds een goed beeld te blijven vormen in hoeverre gerealiseerde verbeteringen geborgd zijn. Anderzijds om zicht te houden op (de voortgang in de ontwikkeling van) de competenties van de leraren. Naar aanleiding daarvan kan de directie ook trends vaststellen en deze, nadat ze op teamniveau zijn besproken, meer expliciet verantwoorden in haar systeem van kwaliteitszorg. Al met al is een meer intensieve aanpak van de hiervoor genoemde kwaliteitsaspecten met betrekking tot de zelfevaluatie van belang om in een cyclus van vier jaar een goede kijk te hebben op de kwaliteit van het onderwijs en leren. Het tevredenheidsonderzoek dat de school aanvullend heeft uitgezet is daarbij overigens een prima keuze.

De zorg en begeleiding (kwaliteitsaspect 10 en 11)

Hoewel ook de zorg en begeleiding over de gehele linie van voldoende niveau is, is het voor de kwaliteit van de zorg van belang, dat de school meer werk maakt van het benoemen van meer concrete doelen in het handelingsplan aan de hand van een gerichte probleemomschrijving. De inspectie trof deze zeker aan in de administratie, maar vond deze te weinig terug in de handelingsplannen. De school is druk bezig de formats van deze plannen verder te verbeteren en meer aandacht aan de diagnose te gaan besteden.

2.2 Themaonderzoek schrijven

Bij het themaonderzoek zijn verschillende kwaliteitsaspecten van het onderwijs in het schrijven van teksten onderzocht, namelijk het leerstofaanbod, de tijd, het didactisch handelen, de afstemming op verschillen tussen leerlingen en de kwaliteitszorg.

De inspectie is nagegaan waaruit het aanbod voor schrijven bestaat, of de gerealiseerde leerinhouden dekkend zijn voor de kerndoelen, of de leerinhouden in de verschillende leerjaren op elkaar aansluiten, en of ze tot en met het niveau van groep 8 worden aangeboden. In het verlengde hiervan is nagegaan of de school voldoende tijd besteedt aan dit domein van het taalonderwijs. In lesobservaties is gekeken naar de didactiek. De inspecteur heeft beoordeeld of de leraren de schrijfpdracht in een betekenisvolle context plaatsen, of ze een duidelijke schrijfpdracht geven, of ze procesgerichte instructie geven over de aanpak van de schrijfpdracht, of ze leerlingen adequaat ondersteunen bij het schrijven en of ze zorgen voor gerichte feedback aan leerlingen.

Daarnaast is nagegaan of in de schrijfactiviteiten van de leerlingen alle fasen van het schrijfproces herkenbaar zijn.

Net als bij andere taalvaardigheden zijn er ook verschillen tussen leerlingen in hun schrijfvaardigheid. In het onderzoek is gekeken of de leraren de ontwikkeling van de schrijfvaardigheid van de leerlingen systematisch volgen en of dit ook leidt tot doelgerichte differentiatie in de lessen.

Tot slot is nagegaan of de kwaliteitszorg van de school zo is ingericht dat de school de kwaliteit van het schrijfonderwijs systematisch kan bewaken en verbeteren, en of er aandacht is voor de deskundigheidsontwikkeling van de leraren op het gebied van onderwijs in schrijven.

Algemeen beeld

De school is al aardig gevorderd in het aanbieden van schrijfonderwijs aan de leerlingen. Dit geldt vooral voor de groepen 4 tot en met 8 waarbij de taalmethode leidend is. De leraren hanteren een aantal jaren gericht een didactiek voor schrijfonderwijs, waarbij de taalmethode de leidraad is. Daarbij geven de leraren ruimte aan de eigen inbreng van de leerlingen en zijn de lessen veelal leraargestuurd. Leraren volgen de vorderingen van de leerlingen aan de hand van de methodegebonden toetsen. Tijdens het onderzoek bleek dat de leerlingen zich een aantal vaardigheden goed hadden eigen gemaakt. De afstemming van het schrijfonderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen kwam minder aanbod, evenals het samenwerkend leren daarbij. De onderlinge interactie tussen de leerlingen kwam mede door dit laatste te weinig aan de orde. De kwaliteit van de feedback op zowel proces als product werd zeker aangetroffen in de verschillende groepen, maar kan versterkt worden, indien de leraren meer bewust aansturen op reflectie bij de leerlingen over de door hen gemaakte schrijfproducten en taakaanpak.

De doorgaande lijn in het schrijfonderwijs ontbreekt echter. Dit geldt vooral in de aansluiting van het aanbod in de groepen 1 en 2 op de leerstof van groep 3 en de aansluiting van het schrijf aanbod van groep 3 op de taalmethode die vanaf groep 4 gebruikt wordt. Dit komt mede voort uit het feit dat vooral in de kleutergroepen niet gewerkt wordt met tussendoelen voor Nederlandse taal en geletterdheid. De leraren zijn echter wel druk bezig om programmatisch te gaan werken en oriënteren zich nu op verschillende programma's waaronder Schatkist en Fonemisch bewustzijn. Ook het dyslexieprotocol wordt al gebruikt.

3 CONCLUSIE

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Springplank op de onderzochte onderdelen op orde is. In het onderzoek is gebleken dat het onderwijs op die gebieden geen of nauwelijks tekortkomingen kent. Deze conclusie zal worden betrokken bij de eerstvolgende jaarlijkse risicoanalyse die voorafgaat aan de beslissing of het toezichtarrangement eventueel aangepast dient te worden.

BIJLAGE

Overzicht indicatoren en bevindingen

In de bevindingen wordt tot uitdrukking gebracht of de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

- 1 draagt niet of nauwelijks bij;
- 2 draagt onvoldoende bij;
- 3 draagt voldoende bij;
- 4 draagt in hoge mate bij;
5. geen waardering. Dit oordeel wordt alleen toegekend indien de school zich niet kan verantwoorden met behulp van betrouwbare en valide opbrengstgegevens of, bij 13.2, geen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften heeft.

Het kwaliteitsprofiel van Basisschool De Springplank

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.1 De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.			●	
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.			●	
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
1.5 De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen.			●	
1.6 De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs.			●	

Zorg en begeleiding, inclusief toetsinstrumenten

Zorg en begeleiding, inclusief toetsinstrumenten	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
11.3 De school voert de zorg planmatig uit.			●	
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na.			●	

Opbrengsten: resultaten van leerlingen en hun voortgang in de ontwikkeling

Opbrengsten: resultaten van leerlingen en hun voortgang in de ontwikkeling	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.1 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.2 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.		●			

Wet- en regelgeving	ja	nee
W1 De school heeft de vastgestelde schoolgids aan de inspectie toegestuurd.	●	
W2 De school heeft het vastgestelde schoolplan aan de inspectie toegestuurd.	●	
W3 Het bestuur heeft het vastgestelde zorgplan aan de inspectie toegestuurd.	●	
W4 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten.	●	